

Väghållningsmyndigheten,
Trafikverket Region Nord

Fastställelse av vägplan för anläggning av gång- och cykelväg längs väg 523 genom Stöcke, i Umeå kommun, Västerbottens län

Beslut

Trafikverket beslutar med stöd av 18 § väglagen (1971:948) att fastställa vägplanen för anläggning av gång- och cykelväg längs väg 523 genom Stöcke i Umeå kommun.

Fastställelsen gäller plankartorna med status fastställelsehandling, betecknade 100To201 – 204 och daterade 2023-03-06.

Väganläggningen ska dessutom utformas i huvudsak så som den sökande har åtagit sig enligt planbeskrivningen och i övrigt.

Sökande

Väghållningsmyndigheten, Trafikverket Region Nord.

Beskrivning

I handlingarna i ärendet redovisar den sökande bland annat nedanstående.

Den planerade vägen

Gång- och cykelväg byggs på två ställen längs väg 523 i Stöcke för att skapa en sammanhängande förbindelse. Den första delen, cirka 1,7 kilometer, byggs på den västra sidan av väg 523 mellan busshållplatsen vid Stöcke Tallskogsväg till Stöcke idrottsplats. Den andra delen, cirka 200 meter, byggs på den östra sidan av väg 523 mellan Stamvägen och Norbäcksvägen. Placeringen anknyter bäst till bebyggelsen och ger bäst förutsättningar för en eventuell framtida utbyggnad mot Röbbäck och Umeå. Vid idrottsplatsen byggs en passage för att knyta ihop den nya gång- och cykelvägen med den befintliga. Bubäcken passeras på befintlig bro genom att körbanorna smalnas av.

Gång- och cykelvägen utförs med bredden 2,6 meter och avskiljs från väg 523 med en skiljeremsa. I tomtmark eller där markanspråken behöver minimeras av annan anledning används kantstöd istället som avskiljning. Över Bubäcken samt i 1/770 och 2/100 i planens längdmätning minskas även gång- och cykelvägens bredd till 2,1 meter för att minimera intrången.

Mark som kommer att tas i anspråk

Mark och särskilda rättigheter som belastar marken kommer att tas i anspråk för vägen på det sätt som redovisas på plankartorna.

Ärendenummer
TRV 2023/51712Dokumentdatum
2023-09-05

Sammanlagt kommer cirka 1,4 hektar mark att tas i anspråk som nytt vägområde. I vägområdet ingår kantremsa med bredden 2,0 meter i skog och 0,5 meter i öppenmark. På tomtmark används inte kantremsa.

Vägrätten inskränks inom ett område på cirka 90 kvadratmeter av den totala arealen på så sätt att väghållaren inte får:

- bestämma över markens användning för annat ändamål än väg (dränering),
- tillgodogöra sig alster eller andra tillgångar som kan utvinnas ur marken utöver det som behövs för att bibehålla dräneringens funktion.

Detta innebär att fastighetsägaren får fortsätta att använda marken så länge användningen inte äventyrar eller ändrar dräneringens funktion eller vägens bestånd, drift och brukande.

Cirka 1,2 hektar mark, som behövs för att bygga vägen, avses tas i anspråk under en viss tid (tillfällig nyttjanderätt). Nyttjanderätten gäller under den tid som anges på plankartan.

Kommunala planer

För det berörda området gäller den kommunala översiktsplanen och följande kommunala planer:

- 2480K-P11/40, Detaljplan för delar av fastigheterna Stöcksjö 20:49, 40:1 m.fl.
- 2480K-P52/1972, Förslag till byggnadsplan för Stöcksjöns östra strandområde.
- 2480K-P62/1072, Förslag till byggnadsplan för del av fastigheten Stöcke 31:1 m.m.
- 2480K-P93/18, Områdesbestämmelse för del av Stöcke by.

Väghållningsmyndigheten och Umeå kommun anser att vägplanens intrång på berörda detaljplaner, på allmän platsmark för natur och lokalgata, innebär mindre avvikelser som inte motverkar syftet med detaljplanerna.

Natura 2000, riksintressen, annan reglering av markanvändningen och miljö kvalitetsnormer

Inget Natura 2000-område berörs.

Inget område av riksintresse påverkas.

Två alléer, vilka omfattas av ett generellt biotopskydd, påverkas.

Bubäcken (SE707589-171863) är en vattenförekomst vilken har fastställda miljö kvalitetsnormer.

Finansiering och byggstart

Kostnaden för projektet har beräknats till 23,7 miljoner kronor i prisnivå 2022-08. Finansiering sker med medel ur den regionala planen med planerad byggstart 2024.

Andra utredningar och beslut

Planläggningen enligt väglagen har föregåtts av en av en åtgärdsvalsstudie. Länsstyrelsen i Västerbottens län har beslutat att projektet inte kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Den sökandes handläggning av vägplanen

Under planarbetet har den sökande genomfört samråd och kungjort planförslaget med övrigt underlag och låtit det granskas. Vid granskningen kom det in fyra yttranden. Synpunkterna handlar huvudsakligen om:

- placering av tillfällig nyttjanderätt,
- markanspråk (jordbruksmark),
- utformning,
- påverkan på ledningar.

Efter granskningen har den sökande ändrat vägplanen och flyttat placeringen av en tillfällig nyttjanderätt. Redaktionella ändringar har även gjorts av plan- och miljöbeskrivningen avseende bland annat ledningar som berörs. Ändringarna redovisas i en särskild handling. Den som berörs av ändringarna har underrättats. Det kom inte in några ytterligare synpunkter.

Länsstyrelsens yttrande

Länsstyrelsen i Västerbottens län har tillstyrkt att vägplanen fastställs.

Skälen till Trafikverkets beslut

Trafikverkets kommentarer till synpunkter vid granskningen

Den sökande har sammanfattat och kommenterat de synpunkter som kom in vid granskningen i ett granskningsutlåtande. Trafikverket delar i allt väsentligt den sökandes uppfattning.

Kompletteringar under fastställelseprövningen

Trafikverket har begärt att vägplanen ska kompletteras med avseende på information om granskningen till berörda samebyar. Samebyarna hade, efter komplettering, inget att anmärka på vägplanen.

Kommunicering under fastställelseprövningen

De som har framfört synpunkter under granskningen har fått se det som senare har tillkommit i ärendet och som har betydelse för ärendets prövning. De har också fått möjlighet att lämna ytterligare synpunkter. Under denna kommunikering kom det inte in några ytterligare synpunkter.

Allmänt

Genom att genomföra vägplanen skapas en sammanhängande gång- och cykelväg genom Stöcke. Anläggandet medför endast marginell omgivningspåverkan. Jordbruksmark påverkas inte i någon beaktansvärd utsträckning. Fördelarna med projektet är väsentligt större än nackdelarna. Det är därför lämpligt att fastställa vägplanen.

Speciella frågor i projektet

Detaljplan

Av handlingarna framgår att vägplanen berör tre detaljplaner och ett område med områdesbestämmelser och att vägplanen avviker från markvändningen i dessa. Kommunen har bedömt avvikelserna som mindre och att de inte strider mot detaljplanernas och

Ärendenummer
TRV 2023/51712Dokumentdatum
2023-09-05

områdesbestämmelsernas syfte. Trafikverket delar kommunens bedömning och anser att avvikelserna är sådana mindre avvikelser som kan tillåtas.

Miljö kvalitetsnormer – luftkvalitet och vattenförekomster

Trafikverket bedömer att projektet inte medför att miljö kvalitetsnormer för utomhusluft överskrids. Projektet kommer inte heller att försvåra möjligheterna att uppnå miljö kvalitetsnormerna för den berörda vattenförekomsten.

Trafikverkets samlade bedömning

Trafikverket bedömer att en ombyggnad enligt vägplanen är motiverad och har tillräcklig aktualitet. Vägplanen har handlagts i enlighet med reglerna i väglagen och vägförordningen. Vägens sträckning strider inte mot kommunens översiktsplan. Den planerade vägen innebär endast små avvikelser från detaljplanerna och områdesbestämmelserna vilket inte motverkar dessa planers syfte.

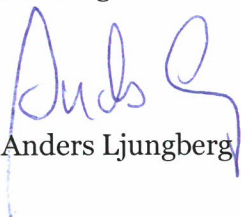
Trafikverket bedömer även att projektet är förenligt med miljöbalkens allmänna hänsynsregler, hushållningsbestämmelser och bestämmelser om miljö kvalitetsnormer. Anläggningen innebär även i övrigt en lämplig användning av mark- och vattenresurser. Den föreslagna ombyggnaden leder till en stor förbättring för de oskyddade trafikanterna, utan oskälig påverkan på övriga intressen. Det innebär att vägen får ett lämpligt läge och utförande. Ändamålet med vägplanen tillgodoses med minsta intrång och olägenhet utan att det medför oskälig kostnad. De fördelar som planen medför överväger de olägenheter som planen orsakar enskilda när den sökande får ta mark och särskilda rättigheter i anspråk. Det behov och den omfattning av tillfällig nyttjanderätt som har redovisats i vägplanen är skäliga.

Trafikverket gör sammantaget bedömningen att vägplanens utformning, omfattning och åtgärder innebär en lämplig avvägning mellan allmänna och enskilda intressen.

Överklagande

Detta beslut får överklagas hos regeringen, se bilaga.

Beslutande i detta ärende har varit biträdande chefsjurist Anders Ljungberg med Anders Stoor som föredragande.

Anders Ljungberg

Bilagor

1. Anvisning ”Hur man överklagar”
2. Allmänna upplysningar – fastställd vägplan

Ärendenummer
TRV 2023/51712

Dokumentdatum
2023-09-05

Kopia till:

Länsstyrelsen i Västerbottens län
Lantmäteriet (efter laga kraft)
Regionala kollektivtrafikmyndigheten i Västerbottens län
Regionförbundet i Västerbottens län
Umeå kommun
Fastighetsägare och rättighetsinnehavare, m.fl. enligt ärendets fastighetsförteckning
Övriga som yttrat sig skriftligen under granskningen

Hur man överklagar

Om ni vill överklaga Trafikverkets beslut ska ni skriftligen ange vilket beslut ni överklagar och redogöra för den ändring som ni begär.

I skrivelsen ska ni ange i vilken egenskap ni överklagar. Om ni klagar i egenskap av ägare till en fastighet som berörs bör ni även ange fastighetens registerbeteckning.

Skrivelsen ska vara undertecknad av er eller ert ombud och innehålla namnförtydligande, postadress och telefonnummer. Ombudet ska bifoga en fullmakt.

Skrivelsen ställs till regeringen men skickas eller lämnas till Trafikverket, Ärendemottagningen, Planprövning, Box 810, 781 28 Borlänge.

Skrivelsen måste vara hos Trafikverket **senast den dag 10 oktober 2023.**

Allmänna upplysningar, fastställd vägplan

Fastställelsebeslutets giltighetstid

Beslutet gäller det år då det får laga kraft och följande fem kalenderår. Beslutet upphör alltså att gälla om inte hela vägsträckningen har blivit utmärkt på marken och vägbygget har påbörjats inom den tiden.

Rätt att använda mark

När beslutet fått laga kraft kan väghållaren ta mark inom vägområdet i anspråk med vägrätt. Väghållaren får då fullt ut använda marken och ta till vara naturtillgångar inom vägområdet. Vägrätten kan ibland vara mindre omfattande, och det ska då framgå av vägplanen att vägrätten har inskränkts. Väghållaren är skyldig att betala ersättning för intrång och annan skada till följd av att marken tas i anspråk.

Beslutet innebär också att väghållaren har rätt att få tillfällig nyttjanderätt till de särskilt markerade områden som framgår av vägplanen. Det kan till exempel handla om mark som behövs för transportvägar, upplag eller baracker under byggtiden. Nyttjanderätten gäller under så lång tid som anges i vägplanen.

Undantag från bestämmelser i miljöbalken

Beslutet innebär att:

- förbud mot åtgärder inom generellt biotopskyddsområde inte gäller
- dispens från strandskydd inte krävs, och att
- samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken inte behövs för åtgärder som ingår i den fastställda planen.

Utgångspunkter för bedömning av buller

Följande riktvärden för trafikbuller anges i proposition 1996/97:53 "Infrastrukturinriktning för framtida transporter", som har antagits av riksdagen:

- 30 dB(A) ekvivalent ljudnivå inomhus
- 45 dB(A) maximal ljudnivå inomhus nattetid
- 55 dB(A) ekvivalent ljudnivå utomhus vid fasad
- 70 dB(A) maximal ljudnivå vid uteplats i anslutning till bostad.

Riktvärdena ska ses som långsiktiga mål för bostäder som påverkas av buller från trafiken. Riktvärdena bör normalt inte överskridas vid nybyggnad eller väsentlig ombyggnad av väg, men de är inte rättsligt bindande. Vid tillämpningen bör man ta hänsyn till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt.

När det inte är nybyggnad eller väsentlig ombyggnad genomför Trafikverket ett åtgärdsprogram som syftar till att förbättra inomhusmiljön. Då anses det, enligt Mark- och miljööverdomstolens praxis, rimligt att genomföra skyddsåtgärder om bullernivån utomhus överskrider 65 dB(A) ekvivalent ljudnivå.

När man bedömer behovet av skyddsåtgärder gör man normalt först en bedömning av bostadshusens fasaddämpning. Om en sådan bedömning inte har gjorts antas schablonmässigt att fasaden dämpar ljudnivån inomhus med 25 dB(A). Normalt är fasaddämpningen större. Beräkningar av buller tar bland annat hänsyn till trafikmängder, trafikslag, hastighet, terrängförhållanden och bebyggelse.

Vägen måste stämma med detaljplan och områdesbestämmelser

En väg måste byggas så att den stämmer med kommunens detaljplaner. Om vägprojektet medför att någon detaljplan måste ändras får den berörda delen av projektet inte påbörjas förrän beslutet om detaljplanen har börjat gälla. Motsvarande gäller för områden med områdesbestämmelser.

Frågor som inte omfattas av fastställelsebeslutet

Fastställelsebeslutet omfattar inte frågor som hör till byggskedet. Sådana frågor behandlas vid exempelvis markåtkomstförhandling eller lantmäteriförrättning eller i samband med att bygghandlingar för projektet upprättas. Detta gäller bland annat

- ersättning för mark som tas i anspråk
- ersättning för miljöskador
- läget av nya enskilda vägar
- omläggning av ledningar
- rivning eller flyttning av byggnader utanför det fastställda området
- tillstånd och villkor för att bygga eller riva anläggningar i vatten
- påverkan på omgivningen under byggnadstiden
- anslutningar till allmän väg samt spärrningar av anslutningar
- trafikreglering och skyltning
- hastighetsgränser
- bortforsling av vägkropp m.m. inom indragna vägdelar.

Väg och väganordningar

Till en väg hör vägbanan samt de väganordningar som finns intill vägbanan.

Väganordningar är anordningar som stadigvarande behövs för vägens bestånd, drift eller brukande. Det är normalt vägslänter, diken, gång- och cykelbanor, ledningar för avvattning av vägkroppen, bullerskyddsanordningar i anslutning till andra väganordningar, broar och vägtrummor, tunnlar med skyddszoner, säkerhetszoner, en maximalt två meter bred kantremsa intill vägen, bryggor som är anslutna till en allmän väg, och allmänna färjor med färjeläge.

Lantmäteriförrättning

En vägplan kan illustrera förslag till nya enskilda vägar och anslutningar samt ledningsomläggningar utanför vägområdet. Sådana frågor kan komma att hanteras i lantmäteriförrättningar.

Lantmäteriförrättning kan också behövas för att ordna enskild väghållning när en väg dras in från allmänt underhåll. Sådan förrättning bekostas av väghållningsmyndigheten.

Byggförbud

Fastställelsebeslutet innebär att det krävs tillstånd från väghållningsmyndigheten för att uppföra byggnader, göra tillbyggnader, utföra andra anläggningar eller vidta andra åtgärder som väsentligt kan försvåra användningen av vägområdet för vägändamål.